



Laidiens: **12.09.2019., Nr. 186**

Oficiālās publikācijas Nr.: **2019/186.1**

Finanšu un kapitāla tirgus komisijas normatīvie noteikumi Nr. 144

Rīgā 2019. gada 4. septembrī

(Finanšu un kapitāla tirgus komisijas padomes
sēdes protokols Nr. 44 2. p.)

Līdzekļu pārvedumiem pievienojamās informācijas normatīvie noteikumi

*Izdoti saskaņā ar Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas
un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas likuma
47. panta otrās daļas 16. punktu*

I. Vispārīgie noteikumi

1. "Līdzekļu pārvedumiem pievienojamās informācijas normatīvie noteikumi" (tālāk tekstā – noteikumi) nosaka minimālos pasākumus, kas jāveic, lai nodrošinātu Eiropas Parlamenta un Padomes 2015. gada 20. maija Regulas (ES) Nr. 2015/847 par līdzekļu pārvedumiem pievienoto informāciju un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 1781/2006 (tālāk tekstā – Regula Nr. 2015/847) prasību izpildi un mazinātu ar līdzekļu pārvedumiem saistīto noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas (tālāk tekstā – NILLTPF) risku. Noteikumu 2. punktā noteiktās iestādes, izvērtējot to darbībai piemērošo NILLTPF risku, politikās un procedūrās nosaka detalizētus pasākumus, lai nodrošinātu šo noteikumu un Regulas Nr. 2015/847 prasību izpildi.

2. Noteikumi ir saistoši šādām finanšu iestādēm, kas sniedz maksājumu pakalpojumus (tālāk tekstā – MPS) vai starpnieku pakalpojumus maksājumu pakalpojumu sniedzējiem (tālāk tekstā – starpnieks):

2.1. Latvijas Republikā reģistrētām kredītiestādēm;

2.2. maksājumu iestādēm, izņemot maksājumu iestādes, kas sniedz vienīgi kontu informācijas pakalpojumu;

2.3. elektroniskās naudas iestādēm;

2.4. krājaizdevu sabiedrībām;

2.5. dalībvalstu un trešo valstu kredītiestāžu un elektroniskās naudas iestāžu filiālēm;

2.6. dalībvalstu maksājumu iestāžu filiālēm.

3. Noteikumos lietoto terminu skaidrojums:

3.1. starpnieks – termins lietots Regulas Nr. 2015/847 3. panta 6. punkta izpratnē;

3.2. līdzekļu pārvedums (tālāk tekstā arī – pārvedums) – termins lietots Regulas Nr. 2015/847 3. panta 9. punkta izpratnē;

- 3.3. līdzekļu pārvedums no personas personai – termins lietots Regulas Nr. 2015/847 3. panta 12. punkta izpratnē;
- 3.4. pārraudzība reāllaikā – pārveduma pārraudzība, kas tiek veikta:
- 3.4.1. pirms līdzekļi tiek kreditēti saņēmēja maksājumu kontā, kas izveidots pie saņēmēja MPS,
- 3.4.2. ja saņēmējam nav maksājumu konta pie MPS – pirms MPS, kas saņem līdzekļus, nodod tos saņēmējam,
- 3.4.3. ja MPS ir starpnieks – pirms starpnieks ir pārvedis līdzekļus maksātāja MPS vai cita starpnieka vārdā;
- 3.5. *ex post* pārraudzība – pārvedumu pārraudzība, kas tiek veikta:
- 3.5.1. pēc tam, kad līdzekļi ir kreditēti saņēmēja maksājumu kontā, kas izveidots pie saņēmēja MPS,
- 3.5.2. ja saņēmējam nav maksājumu konta pie MPS – pēc tam, kad MPS, kas saņem līdzekļus, ir nodevis tos saņēmējam vai starpnieks tos ir pārvedis,
- 3.5.3. ja MPS ir starpnieks – pēc tam, kad starpnieks ir pārvedis līdzekļus maksātāja MPS vai cita starpnieka vārdā;
- 3.6. bezmērķīga informācija – līdzekļu pārvedumam pievienotā informācija, kas nesniedz priekšstatu par pārveduma mērķi un izpaužas kā nejaušu zīmju virknes (piemēram, "xxxxx" vai "ABCDEFG") vai norādes, kas neatklāj konkrētā pārveduma būtību (piemēram, "Cits" vai "Mans klients"), pat ja šāda informācija ir norādīta, izmantojot zīmes vai ievaddatus, kas atbilst ziņojumu apstrādes vai maksājumu un norēķinu sistēmas protokolliem.

II. Regulā Nr. 2015/847 noteikto izņēmumu piemērošana

4. MPS un starpnieks nodrošina, ka tā politikas, procedūras un informācijas tehnoloģiju (tālāk tekstā – IT) sistēmas nodrošina šajos noteikumos ietverto nosacījumu izpildi, lai piemērotu Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas likumā (tālāk tekstā – NILLTPFN likums) noteiktos izņēmumus no Regulas Nr. 2015/847 prasību piemērošanas. Ja MPS un starpnieks nespēj nodrošināt minēto nosacījumu izpildi, tam ir jāizpilda Regulas Nr. 2015/847 prasības attiecībā uz visiem pārvedumiem.

5. Regulas Nr. 2015/847 5. pantā minēto izņēmumu var piemērot, ja:

5.1. saņēmēja MPS spēj noteikt, vai maksātāja MPS atrodas Eiropas Savienības vai Eiropas Ekonomikas zonas dalībvalstī;

5.2. starpnieks spēj noteikt, vai maksātāja MPS un saņēmēja MPS atrodas Eiropas Savienības vai Eiropas Ekonomikas zonas dalībvalstī.

6. Piemērojot Regulas Nr. 2015/847 2. panta 3. punktā minēto izņēmumu, MPS un starpnieks nodrošina, ka pārvedumam ir pievienots kartes, maksājuma instrumenta vai digitālās ierīces numurs un ka šis numurs ir norādīts veidā, kas ļauj izsekot pārvedumam līdz maksātājam.

7. Gadījumos, kad maksājumu karti, maksājuma instrumentu vai digitālo ierīci var izmantot, lai veiktu gan līdzekļu pārvedumus no personas personai, gan maksājumus par precēm un pakalpojumiem, MPS un starpnieks Regulas Nr. 2015/847 2. panta 3. punktā minēto izņēmumu piemēro tikai tad, ja tas spēj pārliecināties, ka līdzekļu pārvedums nav pārvedums no personas personai, bet gan maksājums par precēm un pakalpojumiem.

8. Lai piemērotu Regulas Nr. 2015/847 5., 6. un 7. panta noteikumus par pārvedumiem, kas nepārsniedz 1 000 *euro*, MPS un starpnieks politikās un procedūrās nosaka, kā tiek identificēti saistītie līdzekļu pārvedumi, kā arī apraksta scenārijus, kuros var parādīties saistītie pārvedumi. Līdzekļu pārvedumus uzskata par saistītiem, ja vienlaikus iestājas abi šādi nosacījumi:

8.1. pārvedumi starp diviem kontiem tiek veikti atkārtoti vai gadījumā, ja pārvedums netiek veikts uz maksājumu kontu vai no tā, pārvedumi no maksātāja saņēmējam tiek veikti atkārtoti;

8.2. pārvedumi tiek veikti īsā laika posmā. MPS atbilstoši tā NILLTPF riskam politikās un procedūrās nosaka, kas ir uzskatāms par īsu laika posmu šā punkta izpratnē.

III. Regulā Nr. 2015/847 noteiktās atbilstības politikas un procedūras

9. MPS politikās un procedūrās nosaka savus pienākumus un veicamos pasākumus, kā arī prasības pārvedumam pievienojamajai informācijai, lai nodrošinātu atbilstību Regulas Nr. 2015/847 prasībām, darbojoties kā maksātāja MPS vai kā saņēmēja MPS, vai kā starpnieks.

10. MPS un starpnieks politikās un procedūrās nosaka tam piemītošo NILLTPF risku, šā riska noteikšanas, izvērtēšanas un aktualizēšanas kārtību un atbilstošus NILLTPF riska pārvaldīšanas pasākumus. Nosakot sev un savu klientu bāzei piemītošo NILLTPF risku, MPS un starpnieks ņem vērā NILLTPFN likumā noteiktos riska segmentus, Finanšu un kapitāla tirgus komisijas (tālāk tekstā – Komisija) izdotajos klientu skaitliskā riska novērtējuma sistēmas izveides un klienta izpētes normatīvajos noteikumos noteiktos riska faktorus, kā arī šādus faktorus:

10.1. MPS un starpnieku, kas regulāri nenorāda nepieciešamo informāciju par maksātāju un saņēmēju, skaitu;

10.2. maksājumu ķēžu, kurās MPS un starpnieks ir iesaistīts, sarežģītību;

10.3. MPS un starpnieka veikto pārvedumu apmēru un vērtību;

10.4. citus faktorus, kas var ietekmēt konkrētajam MPS vai starpniekam piemītošo NILLTPF risku.

11. MPS un starpnieks politikās un procedūrās nosaka:

11.1. kuri MPS un starpnieka piedāvātie produkti un pakalpojumi ietilpst Regulas Nr. 2015/847 darbības jomā, norādot kritērijus, kas ļauj to noteikt;

11.2. kuri līdzekļu pārvedumi ir jāpārtrauc reāllaikā un kuriem jāpiemēro *ex post* pārraudzība;

11.3. MPS un starpnieka darbinieku pienākumus un rīcību, konstatējot, ka pārvedumam nav pievienota Regulā Nr. 2015/847 noteiktā nepieciešamā informācija vai tā ir nepilnīga;

11.4. ar pārvedumu saistītās informācijas glabāšanas kārtību un nosacījumus.

12. Noteikumu 11. punktā minētās politikas un procedūras apstiprina MPS vai starpnieka augstākā vadība, un MPS un starpnieks nodrošina, ka visi tā darbinieki, tostarp par līdzekļu pārvedumu izpildi atbildīgie darbinieki, ir pienācīgi apmācīti šo politiku un procedūru piemērošanā un šīs politikas un procedūras tiek regulāri pārskatītas un nepieciešamības gadījumā aktualizētas.

13. Starpnieks nodrošina, ka tā IT sistēmas kopā ar līdzekļu pārveduma informāciju ļauj uzglabāt visu līdzekļu pārvedumam pievienoto informāciju par maksātāju un saņēmēju, kā arī nodrošina, ka šī informācija ir pieejama pilnā apmērā bez kļūdām un izlaidumiem arī ārpus starpnieka IT sistēmām.

14. Starpnieks izmanto tikai tādas maksājumu, norēķinu un ziņojumu apstrādes sistēmas, kas pieļauj visas informācijas par maksātāju vai saņēmēju tālāku nodošanu neatkarīgi no tā, vai Regula Nr. 2015/847 pieprasa šo informāciju.